

Τὸ Γαλαξειδί

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΖΩΗ Κ. ΑΡΒΑΝΙΤΟΥ
ΕΥΘ. Α. ΠΡΟΚΑΛΑΜΟΣ
ΤΑΣΟΣ Ι. ΣΚΙΑΔΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
Καραϊσκού 111
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
Τηλ. 423-528

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΩΝ ● ΕΤΟΣ 21ον—ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1968—ΑΡ. 235 - 236

ΤΟ ΝΕΡΟ

Είς άλλας στήλας της Εφημερίδος μας ευχαρίστως δημοσιεύομεν άρθρον του κ. Παν. Πορτούλα δια την ύδρευσιν του τόπου μας. Το θέμα είναι τόσο ζωτικόν και έχει διέλθει τόσας περιπέτειας, γνωστὰς εἰς ὅλους τοὺς συμπολίτας, ὥστε καὶ αἱ λέξεις καὶ τὰ σχόλια νὰ περριτεύουν. ΧΩΡΙΣ ΝΕΡΟ ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΗ. Πρέπει ὅλοι νὰ τὸ ἐννοήσωμεν!

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Εφημερίδος μας ἀποδίδουσα ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως καὶ θεωροῦσα τοῦτο ὡς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ἓνα θέμα τοῦ Γαλαξειδίου, μελετᾷ τὰς ἀπαραίτητας ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ Γαλαξειδίου πρὸς ριζικὴν καὶ ἐπὶ ἐπιστημονικῆς βάσεως ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος. Θὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς ὅλους τοὺς Γαλαξειδιώτας, πρὸς μίαν Παν-γαλαξειδιωτικὴν συνεργασίαν διὰ τὴν «ΥΔΡΕΥΣΙΝ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ».

Ἀπὸ μίαν πρόχειρον μελέτην, εἰς τὰ φύλλα τῆς Εφημερίδος μας, τῶν δωρεῶν τῶν συμπολιτῶν πρὸς τὰ διάφορα ἰδρύματα τοῦ τόπου μας, προκύπτει, ὅτι αἱ μηνιαῖαι πρὸς τὴν πατρίδα δωρεαὶ τῶν ἀπανταχοῦ συμπολιτῶν ἀνέρχονται εἰς 20.000 δρχ. ἤτοι 250.000 ἐτησίως. Ἐξαιροῦμεν τὸ τελευταῖον φύλλον τῆς Εφημερίδος ὅπου αἱ δωρεαὶ ἀνέρχονται εἰς 80.000 περίπου δραχμάς.

Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁλικὴ δασις ὑπάρχει. Θέμα συντονισμοῦ εἶναι πλέον. Διότι ἐὰν αἱ πρὸς ἄλλους σκοποὺς δωρεαὶ ἀνασταλοῦν ἐπ' ὀλίγον—χωρὶς τοῦτο εἰς τίποτα νὰ βλάψῃ τὸν τόπον—τὸ θέμα τῆς ὑδρεύσεως θὰ λυθῇ ἅπαξ διὰ παντός.

Ἡ Κοινότης καταβάλλει ἀξιεπαίνους προσπάθειάς ἐπὶ τοῦ θέματος, ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ περιορισμένα οἰκονομικά της δὲν τῆς ἐπιτρέπουν μεγάλα δῆματα πρὸς ριζικὴν λύσιν.

Ἡ ὕδρευσις εἶναι θέμα ὑπάρξεως τοῦ Γαλαξειδίου καὶ ὅλοι μας πρέπει νὰ τὸ προσέξωμεν ἰδιαίτερως.

ΔΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΒΟ

Πληροφορίαι δοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ν.Ο.Γ.

Εἰς ἀπάντησιν παλαιότερου σχολίου τῆς Εφημερίδος μας καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς Γαλαξίδιον ἐπισκέψεως τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Εφημερίδος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ν.Ο.Γ. κ. Νικ. Ε. Βλάχης, διὰ τὰ ἐκτελούμενα εἰς Κάβον ἔργα μᾶς ἐγγνώρισεν τὰ κάτωθι:

Αἱ ἐγκαταστάσεις θαλασσίων λουτρῶν Γαλαξειδίου κατασκευάζονται δαπάναις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ (Ε.Ο.Τ.) τῇ μερίμνῃ καὶ ἐπιβλέψει τοῦ Ναυτικοῦ Ὁμίλου Γαλαξειδίου βάσει μελέτης Ἀρχιτέκτονος Μηχανικοῦ ἐγκριθείσης ὑπὸ τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ε.Ο.Τ., εἰς παραλιακὸν χώρον, δημιουργηθέντα δι' ἐπιχώσεων εἰς τὴν περιοχὴν «Κάβος», παραχωρηθέντα ὑπὸ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμεῖου Γαλαξειδίου εἰς τὸν Ναυτικὸν Ὁμὸν Γαλαξειδίου. Αἱ ὡς ἄνω λουτρί-καὶ ἐγκαταστάσεις θὰ χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῶν κατοικῶν Γαλαξειδίου, τῶν παραθεριστῶν, ὡς καὶ τῶν ἐκδρομῶν, καὶ οὐχὶ μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Ν.Ο.Γ.

Ὁ δημιουργηθεὶς δι' ἐπιχώσεως χώρος χιλίων διακοσίων περίπου τετραγωνικῶν μέτρων περι-κλείεται πρὸς τὴν θάλασσαν διὰ κατασκευαζομένου κρηκιδώματος ἐκ σκυροδέματος μήκους περίπου ἐξήκοντα μέτρων καὶ πλάτους ἐνὸς μέτρου καὶ 20 ἑκατοστῶν.

Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω χώρου κατασκευάσθησαν βάσεις τῆς ὡς ἄνω μελέτης τοῦ Ε.Ο.Τ. τρία κτίρια διὰ προκατασκευασμένων στοιχείων ἐξωπλισμένου σκυροδέματος ἤτοι: 1) Κτίριον εἰσόδου μετὰ ταμεῖου γραφείου, σταθμοῦ Α' Βοηθειῶν καὶ γκιὸς παραλαβῆς καὶ φυλάξεως τιμαλφῶν. 2) Συγκρότημα ἀποδυτηρίων μὲ 8 θαλαμίσκους, χώρων ἀποθηκείσεως σάκκων τοῦ ἱματισμοῦ τῶν λουομένων καὶ μικρὸν ἀναψυκτήριον, καὶ 3) Συγκρότημα ἀποχωρητηρίων κεχωρισμένων δι' ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἔχοντος ἐν συνόλῳ 4 λεκάνας ἀποχωρητηρίων καὶ 4 νιπτήρας.

Προβλέπεται πρὸς κατασκευὴν ἡ ἐπίστρωσις μέρους τῆς ἐπιφανείας τοῦ χώρου διὰ σκυροδέματος, μέρους δὲ ταύτης διὰ θαλασσίας ἄμμου πρὸς δημιουργίαν ἀμμοδόχων, διὰ τοὺς λουομένους,

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΝΟΜΑΡΧΟΥ

Ὁ Νομάρχης Φωκίδος κ. Κ. Σαρηπάπας ἀπέστειλε πρὸς τὸν Σύνδεσμον τὸ κάτωθι ἔγγραφον, ἐπὶ τῇ λήξει τῆς Ναυτικῆς Ἑβδομάδος:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΦΩΚΙΔΟΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 18905

Ἐν Ἀμφίσσῃ τῇ 24 Ἰουλίου 1968

Περὶ λήξεως: «Ἐκφρασις ἱκανοποιήσεως».

Πρὸς τὸν κ. Ἰωάννην Μητρόπουλον Πρόεδρον Συνδέσμου τῶν ἐν Πειραιεὶ Γαλαξειδιωτῶν

Παρακολουθήσαντες τὰς πραγματοποιηθείσας ἐκδηλώσεις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ναυτικῆς Ἑβδομάδος, διεπιστώσαμεν τὴν ἀρτίαν ὀργάνωσιν αὐτῶν.

Κατόπιν τούτου ἐκφράζομεν τὴν ἄκραν ἡμῶν ἱκανοποίησιν διὰ τὰς προσπάθειάς τὰς ὁποίας κατεβάλετε διὰ τὸν προγραμματισμὸν καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ ἐμφάνισιν τῶν ἐκδηλώσεων τούτων.

Ὁ Νομάρχης

Κ. ΣΑΡΗΠΑΠΑΣ

«Ἡ ἀνάπλασις καὶ ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἔθνους, εἶναι ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον ἔχει τάξει ἡ Ἑθνικὴ Κυβέρνησις ἐκφράζουσα τὸ Πνεῦμα τῆς Ἐπαναστάσεως».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΑ ΖΩΤΙΚΟ ΘΕΜΑ

Η ΥΔΡΕΥΣΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝΑΓ. Θ. ΠΟΡΤΟΥΛΑ

Ἀποσιάζων ἀπὸ τὸ Γαλαξίδι καὶ ἐπιστρέψας ἐκεῖ ἐπληροφορήθη ὅτι ἐπραγματοποιήθη μία σύσκεψις τῶν εὐρισκομένων εἰς Γαλαξίδι Πρόεδρον, ἀντιπροέδρον καὶ μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Συνδέσμου, μετὰ τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος Γαλαξειδίου, κατὰ τὴν ὁποίαν συνεζητήθησαν μετὰ ἐριστον πνεῦμα συνεργασίαν, διάφορα τοπικὰ ζητήματα.

Ἐκφράζω κατ' ἀρχὴν, τὴν χαρὰν μου διὰ τὴν συνάντησιν αὐτὴν ὅμοιαι πρὸς τὴν ὁποίαν ἐγένοντο καὶ εἰς τὸ παρελθόν. Ἡ ἀμεσὸς ἐπικοινωνία καὶ ἐξέτασις θεμάτων κοινῶν ἐνδιαφέροντος διὰ τὸν τόπον μας, ὑπὸ βασικῶν παραγόντων, ἡ προώθησις καὶ τυχὸν ἐπιλύσις αὐτῶν εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιότερων προϋποθέσεων διὰ τὴν πρόδον τοῦ Γαλαξειδίου.

Δὲν γνωρίζω λεπτομερείας τῆς συσκέψεως αὐτῆς, ἐπληροφορήθη ὅμως ὅτι μετὰ τῶν ἄλλων, ἴσως τὸ πλέον ἐνδιαφέρον θέμα, ἦτο τὸ νερό.

Εἶναι βεβαίως δυσάρεστον, μετὰ τὸς ἑτῶν ἀγῶνας καὶ τὰς δαπάνας πραγματοποιηθείσας ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς Γαλαξειδιώτας μετὰ τὴν ἀρίστην πρωτοβουλίαν καὶ δραστηριότητα τοῦ Συνδέσμου κατὰ τὸ παρελθόν, νὰ μὴ ἐχῇ ἐπιλυθῇ ὀριστικῶς πλέον τὸ ζήτημα τοῦ νεροῦ.

Ὅμως, ἡ διαπίστωσις ὅτι ὁ Σύνδεσμος ἐνδιαφέρεται καὶ πάλιν καὶ συζητεῖ ἐπὶ τοῦ θέματος δίδει ἐλπίδες ὅτι ἴσως τῶρα προχωρήσουμε εἰς ὀριστικὰ λύσεις.

Ἐπ' ἀρχῇ, πράγματι τῶρα, ἔνα νέο στοιχείον, δάσει τῶν ὡς ἑξῆς: ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος: Εἰδικὸς ἐπὶ τῶν γεωτρήσεων ἐρευνήσεως διαφόρους τοποθεσίας περὶ τοῦ Γαλαξειδίου ἐνετόπισε τὴν ὑπαρξίν ἀφθόνου ὕδατος καὶ καλοῦ παρὰ τὴν θέσιν Γ λ υ φ ο ν ε ρ ι α. Κατὰ βέβαιον πρόπον ἐδήλωσεν ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχει τὸ νερὸ ποὺ χρειάζεται τὸ Γαλαξίδι.

Τὰ κρίσιμα σημεῖα τοῦ γεγονότος εἶναι ἡ ἀπόστασις τῆς τοποθεσίας, τὸ ἱκανὸ βάθος ποὺ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ γεωτρήσις, ἡ μία κάποια πιθανότης τῆς γεωτρήσεως καὶ ἡ διακινδυνευομένη καὶ δοκιμαστικὴ τρόπο τινά δαπάνη τῆς γεωτρήσεως.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος ἀντιπαρέρχεται τὸ θέμα τῆς ἀποστάσεως καὶ τοῦ βάθους, δεδομένου ὅτι ἐὰν πράγματι ἡ γεωτρήσις δώσῃ τ' ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα βεβαίως ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ τὴν συνδρομὴν τοῦ Κράτους διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ νεροῦ αὐτοῦ ἡ ποσότης τοῦ ὁποίου ὅχι μόνον

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝ. ΤΟΥΝΤΑΣ

Εὐχαρίστως πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ ἐκλεκτὸς συμπολίτης Ἐπιστήμων Καθηγητὴς κ. Κων. Τούντας, μετεκλήθη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ὡς γνωστὸν εἰς τὸν συμπολίτην Ἐπιστήμονα ἱατρὸν ὀφείλεται ἡ ἐπιτυχὴς μετὰσχευσις νεφροῦ, ἡ ὁποία ἐγίνεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Τὸ Γαλαξίδι εἶναι ὑπερήφανον διὰ τὸ ἄξιον τέκνον του καὶ εὐχεται εἰς αὐτὸ καὶ εἰς ἀνώτερα.

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διεξαχθέντος κατὰ τὴν 29ην Σεπτεμβρίου ἔ. Ἐ. Δημοψηφίσματος, εἰς τὸν Νομὸν Φωκίδος, ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἐγγεγραμμένοι	49.427
Τμήματα	75
Ψηφισαντες	36.306
«ΝΑΙ»	36.120
«ΟΧΙ»	170
Ἡτοι ποσοστὸν	99,5%

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον ὡς ἐρευνήσῃ τὸ θέμα. Ἡ τίμησις τῶν ἡρώων εἶναι χρέος διὰ τοὺς ἐπιζώντας.

Ο ΔΡΟΜΟΣ

Τὸ Γαλαξίδι ἀπέχει ὁδικῶς τῆς Ἰτέας μόλις 17 χλμ. Παρ' ὅλην ὅμως τὴν μικρὰν ταύτην ἀπόστασιν, ἡ ἱστορία τῆς ὁδοῦ Ἰτέας—Γαλαξειδίου εἶναι τὸσον μακρά, ὥστε ἀπαιτοῦνται σελίδες πολλὰς διὰ τὴν ἐξιστορήσιν τῆς. Τρεῖς ἐξαρχῇ, τετράκις ἐπεστρώθη κατὰ τὸ ἡμῖν καὶ οὐδέποτε ἀπεπερατώθη. Τέλος, μετὰ ἀπὸ πολλὰς περιπετείας, ἤρχισεν ἡ κατασκευὴ τῆς, καὶ τὸ τμήμα, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς τὴν κυκλοφορίαν ἐχαροποίησεν ὅλους διὰ τὸ ἄριστον τοῦ ἔργου. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ καλοκαίριου ἐδημοσιεύθη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίων ἔργων, διὰ τῆς ὁποίας ἐδημοπρατεῖτο διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ τὸ ὑπόλοιπον τμήμα τοῦ δρόμου, παρὰ τὴν θέσιν «Μεταλλεία». Ἡ δημοπρασία ἐγίνε καὶ ἀνεδείχθη ὁ ἐργολάβος ὁ ὁποῖος θὰ ἀνελάμβανεν τὸ τμήμα αὐτό. Αἱ περιπέτειαι δὲν φαίνεται ὅμως νὰ τελειώσαν, διότι ἂν καὶ παρήλθον ἔκτοτε τόσοι μῆνες, ἡ κατασκευὴ δὲν ἀργίζει. Τί γίνε-ται, τέλος πάντων; Ποιὸς παρακολοῦει τὴν κατασκευὴν; Ἡ ἐφημερίς ἀπευθύνει ἐκκλησίαν πρὸς ὅλους τοὺς ἀφροδύτους καὶ ὑπευθύνους. Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι ζήτημα ζωῆς διὰ τὸ Γαλαξίδι.

ΤΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ

Λόγω ἐλλείψεως μικρῶν μαθητῶν, τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς Πατρίδος, ἐφ' ὅσον δὲν συμπληρωθῇ ὁ ἀπαραίτητος κατὰ τὸν νόμον ἀριθμὸς μαθητῶν, θὰ ὑποβιβασθῇ—σημειωτῶν καὶ πάλιν—ἀπὸ τετραθέσιον εἰς τριθέσιον. Τὸ θέμα εἶναι ἄξιον ἰδιαίτερας προσοχῆς, διότι ὁ υποβιβασμός ἢ κατάργησις δημοσίων θάσεων εἰς τὸν τόπον μας, συνεπάγεται τὸν μαρμαρῶν τοῦ τόπου καὶ ἰδιαίτερος διότι ἀποτελεῖ δείγμα τοῦ ἀνησυχητικοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος τῆς χώρας μας.

Η ΑΝΤΛΙΑ

Καὶ πάλιν ἡ ἀντλία. Ὡς γνωστόν, ὁ Σύνδεσμος ἐδῶρθε μίαν ὕδραντλιαν εἰς τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὸ «καταβρέγμα» τῆς παραλίας. Ἡ ἀντλία ἐλειτούργησεν ἐπὶ τι διάστημα καὶ τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἄριστα. Πλὴν ὅμως ἤρχισαν νὰ δημιουργοῦνται ἀπαιτήσεις—λίγο παραπέρα καὶ λίγο παραπάνω καὶ λίγη ἀσυνεννοησία—καὶ σὰν ἐπιστέγασμα, ὁ χειριστὴς ἤθελεν ἓνα ὑπερογκον, μηνιαίως, ποσὸν διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς. Ὅποτε ἡ ἀντλία ἐτέθη εἰς τὸ χρονοντούλαπο. Καὶ μόνον αὐτό: Ἐξητήθη ἀπὸ τὸν Σύνδεσμον νὰ ἐξεύρῃ χώραν διὰ τὴν «νεμερινὴν παραμυνην» τῆς ἀντλίας! Τὰ σχόλια περριτεύουν.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Τ' ΑΡΧΟΝΤΙΚΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ

ΤΗΣ κ. ΡΟΔΟΥΛΑΣ ΚΟΥΜΑΡΗ — ΣΤΑΘΑΚΗ

Πολλά έχουν γραφή για το Γαλαξείδι και τα καράβια του. Τιποτα όμως για τ' αρχοντικά του, που σιωπηλά και περήφανα στέκουν στη ναυτική πολιτεία. Είναι τα μόνα που απόμειναν να δείχνουν με την αρχοντιά τους το μεγαλείο μιας εποχής. Τα όμορφα καράβια, που άλλοτε έρχονταν τις θάλασσες, τα βλέπει κανείς ζωγραφισμένα στο μικρό Μουσείο του Γαλαξειδίου. Οι καραβοκυρτοί και οι καπεταναίοι αναπαύονται στο μικρό νεκροταφείο της πατρίδας τους ή στον απέραντο τάφο του θύου της θάλασσας. Έμειναν όμως πίσω τ' αρχοντικά τους, που με τόση αγάπη και κομποδίνιο έκτισαν κουβαλώντας από τα πέτρας της γης, δτι πιο διαλεχτό υπήρχε.

Κάθε πολιτεία έχει την μοίρα της. Η μοίρα του Γαλαξειδίου ήταν να γκρεμίζεται από σεισμούς κι' έχθρες μά πάλι να ξανακτίεται. Όταν το 1862 μ. Χ. ένας σεισμός γκρέμισε το Μοναστήρι του Σωτήρος, που είναι κτισμένο ψηλά πάνω από το Γαλαξείδι, βεβήθη ένα χειρόγραφο με την ιστορία του Γαλαξειδίου γραμμένη... «δια χειρός Εὐθύμιου Ιερομονάχου, έτος ΑΨΓ — 1703 — μηνί Μαρτίῳ...». Το χειρόγραφο περιλαμβάνει τὰ έτη 981—1690 μ. Χ. Πρώτος ο Κ. Σάβας δημοσίευσε το χειρόγραφο μαζί με την ιστορία της ναυτικής πολιτείας, από τότε που πρωτοκτίστηκε... «δύο περίπου πρὸ τῶν Τρωικῶν 100ετηρίδας ὑπὸ τοῦ Λοκροῦ, τοῦ ἀπογόνου τοῦ Δευκαλίωνος...», μέχρι το 1864 μ. Χ., που τυπώθηκε τὸ βιβλίο με τίτλο «Χρονικὸν Ἀνεκδότου Γαλαξειδίου». Ἐκεῖ διαβάσαμε ὅτι τὰ παλιὰ χρόνια τὸ Γαλαξείδι λεγόταν Οἰάνθη. Οἱ Οἰανθεῖς γύρω ἀπὸ τὴν πόλι τους, εἶχαν κτίσει ἕνα μεγάλο καὶ ισχυρὸ τείχος. Οἱ σεισμοὶ καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐπιδρομὲς δὲν κατόρθωσαν νὰ τὸ γκρεμίσουν τελείως. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ τείχος, οἱ κάτοικοι ξανακτίσαν τὴν πόλι τους, γιατί τὴν ἤθελαν ὁμορφὴ καὶ ἀρχοντική. Τώρα ἔλaxιστα πιά ἀντάρια ἀπομένουν ἀπὸ τὰ τείχη. Πάνω σ' αὐτὰ εἶναι κτισμένα τὰ τελευταῖα ἀρχοντικά. Στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων, δύο ἀγάπες τῶν ἀνθρώπων τὴν ναυτικὴν πολιτείαν δὲν ἄλλαξαν. Ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα τους, καὶ ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν θάλασσα.

Ἡ Οἰάνθη καταστρέφεται τελείως ἀπὸ σεισμοὺς τὸν δον μ.Χ. αἰῶνα. Μέσα στὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὸν 8το μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ 9ου μ. Χ. αἰῶνος, ἡ πολιτεία ὀνομάστηκε Γαλαξείδι. Ὁταν οἱ Βουλγάροι μπήκαν στὸ Γαλαξείδι, τὸ βόηκαν... «χτισμένο παμπάλαια καὶ εὐμορφοκατασκευασμένο, ἔχοντες καὶ φλότα καραβίων καὶ σπῖτια περίσσα». Δὲν ἄφθονα τίποτα ὄρθιο... ἀνάψασι φωτιά στὰ σπῖτια, καὶ ἐκρημνίσασιν καὶ τὸ κάστρο, ποὺ ἦταν ἕνα εὐμορφότατο, φινικισμένο μὲ μάκαρα μεγάλα ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων τὸν καιρὸ».

Περιηγηταὶ διάφοροι γράφουν γιὰ τὸ Γαλαξείδι. Τὸ 1820 ὁ Ἀγγλὸς SMART HUGHES μεταξὺ ἄλλων γράφει: «Τὰ μέσα τῆς πολυτελείας, ἀγνωστὰ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, εὐρίσκονται εἰς τὰς οἰκίας τῶν φιλελευθέρων Γαλαξειδιωτῶν». Ὁ ΡΟΥΟΥΕ-VILLE γράφει ὅτι τὸ Γαλαξείδι «πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἶχεν ὀκασιώμας οἰκίας». Στὸ ἐθνικὸ ξεσκήσμα τοῦ 1821 οἱ Γαλαξειδιῶτες ἔδωσαν τὰ πάντα. Ἡ πολιτεία τους κήκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ τὰ καράβια τους καταστράφηκαν. Τὸ 1864 μ.Χ. ὁ Κ. Ν. Σάβας γράφει ὅτι: «Τὸ Γαλαξείδι πρὸ τριακονταετίας ἀνακτισθὲν καὶ οὐτε οἰκίαν, οὐτε πλοῖον ἔχον, σήμερον θεωρεῖται ἡ πλουσιωτέρα καὶ εὐτυχεσττέρα πόλις τῆς Στερεᾶς καὶ ὁ πρῶτος ναυτικὸς λιμὴν τῆς Ἑλλάδος».

Ἡ μοίρα τῆς ὁμορφῆς πολιτείας δὲν ἄλλαξε. Τὴν τελευταία ὁμῶς φορὰ δὲν τὴν γκρέμισαν οἱ σεισμοὶ οὔτε οἱ πόλεμοι. Ἦρθε μαζί με τὴν τεχνικὴ πρόοδο ἕνας ἄλλος ἀγνωστος ἐνθρῶς... ὁ ἀτμός. Ἡ τραγωδία τοῦ Γαλαξειδίου ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ τὰ καράβια ἀρχισαν νὰ κινούνται με ἀτμό. Οἱ παλιοὶ καραβιο-

κυρτοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ συνηθίσουν εὐκολὰ στὴν ιδέα, ὅτι πρέπει ν' ἀλλάξουν τὰ πανιά τῶν καραβίων τους με ἀτμό. Ὁταν τὸ κατάλαβαν, δὲν μπόρεσαν νὰ παραδεχτοῦν ὅτι, γιὰ τὴν ἀρχὴ τοῦλάχιστον, — ἕνας — μόνος του, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχη καράβι. Ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κάνουν συνεταιρισμό. Μαθημένοι νὰ ἔχουν 3—4 καράβια ὁ καθένας, καραβοκύρηδες καὶ καπεταναῖοι οἱ ἴδιοι, ἦταν ἀδύνατο νὰ συμφωνήσουν μεταξὺ τους. Ἔτσι, ὁ ἀτμός σκότωσε τὰ πανιά. Τὸ Γαλαξείδι δὲν μπόρεσε νὰ ζήσει χωρὶς τὰ καράβια του με τὰ πανιά, καὶ μαράζωσε. Οἱ οἰκονόμους οἱ παλιεὶς ἐφυγαν. Τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο ἐκλείναν τὰ σπῖτια. Ἡ κατοχὴ τοῦ 1941—1944 σάρωσε ὅτι εἶχε ἀπομείνει. Θλιβερά, ἐρείπωνμένα, γεμάτα κουκουβάγιες ἔμειναν τ' ἀρχοντικά τῶν καραβοκυρτῶν καὶ καπεταναίων. Ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια, ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν οἰκονομῶν ἀρχισαν νὰ γυρίζουν πίσω στὸ Γαλαξείδι. Σιγά-σιγά ἀνοίγουν τὰ παράθυρα τῶν ἀρχοντικῶν, τὰ τζάκια καπνίζουν πάλι καὶ χαρούμενες παιδικὲς φωνὲς ἀκούγονται πίσω ἀπὸ τὶς βαρεῖες μεγάλες πόρτες. Εἶναι γι' αὐτὰ τ' ἀρχοντικά ποὺ παρακάτω θὰ γράψω. Γιὰ τ' ἀρχοντικὰ τῆς ναυτικῆς πολιτείας, ποὺ κτίστηκαν τὸ 1834.

Ἡ ἀγάπη γιὰ τὸ ὁμορφο Γαλαξείδι, ἔκανε ὅσους καπεταναῖους ἔζησαν μετὰ τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1821 νὰ γυρίσουν στὸν τόπο τους καὶ νὰ κτίσουν πάνω στὰ εἰρηπια τὴν καινούργια πολιτεία τους. Στὸν Ταρανὰ τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο, τὰ καράβια ἐπεφταν στὴν θάλασσα καὶ ταξίδευαν στὰ πέρατα τῆς γῆς. Ὅτι καλύτερο εἶχαν οἱ καπεταναῖοι τὸ ἔφεραν, με τὸν πόθο νὰ κτίσουν τὰ σπῖτια τους γερά, ἀνετα καὶ πλούσια. Τὰ καράβια ἐφυγαν γεμάτα ἐμπορεύματα καὶ γυρίζαν γεμάτα με πέτρες μαλτέζικες καὶ ἔλαια σπάνια καὶ ἐκλεκτά.

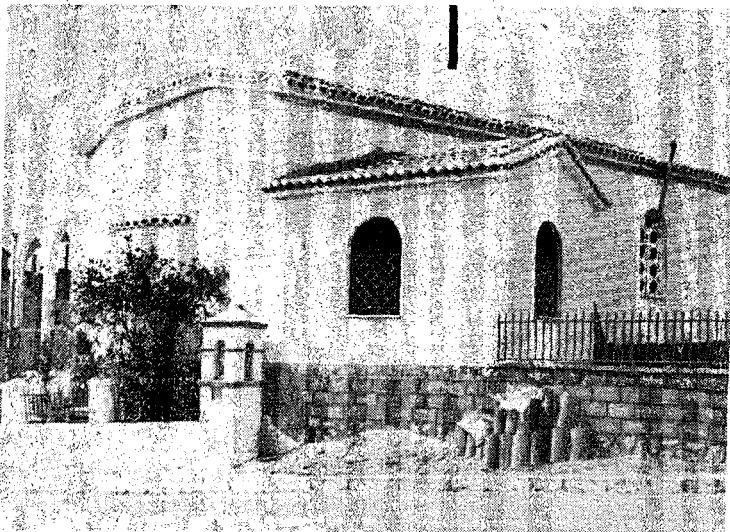
Τὰ πρῶτα ἀρχοντικά ἀρχισαν νὰ στεριώνονται πάνω στὰ εἰρηπια τῶν παλιῶν σπιτιῶν. Βασικὸ γιὰ τὴν ἐποχὴ πρὸ τῆς ἐπανάστασεως, ἦταν νὰ εἶναι τὰ σπῖτια ἀσφαλισμένα ἀπὸ τὸν φόβο τῶν πειρατῶν. Σὰν κάστρα ἦσαν κτισμένα. Οἱ τοῖχοι ἦσαν χοντροὶ καὶ ἀπέραστοι, καὶ σὲ μεγάλο ὕψος ἀπὸ τὴν νῆ δὲν εἶχαν παράθυρα. Τοὺς ἰδίους τοίχους, ὅσοι δὲν εἶχαν γκρεμιστῇ μεταχειρίστηκαν γιὰ τὰ καινούργια ἀρχοντικά. Οἱ πόρτες βαρεῖες, ὑλινες, εἶχαν ἀπὸ πίσω γερὲς σιδερένιες μπάρες, καὶ ἀνεβαίνοντας στὴν σκάλα ἀκόμα σὲ μερικὰ παλιὰ ἀρχοντικὰ ὑπάρχει ἡ μικρὴ τρύπα γιὰ νὰ περνᾷ τὸ ὄπλο. Στὰ πῶ χαμηλὰ παράθυρα ἔβαζαν γερά, μεγάλα σιδερένια κάγκελλα. Ἡ ἀνάμνησις ἀπὸ τὶς παλιεὶς ἐπιδρομὲς, δὲν εἶχε ἀκόμα σβήσει.

Ἀρχίζοντας ἀπὸ κάτω πρὸς τὰ ἑπάνω, ὅλα τὰ σπῖτια, μεγάλα-μικρά, εἶχαν τὸ κατ' ὄψιν. Τὸ κατ' ὄψιν ἦταν τὸ ἰσόγειο, ἡ σπανιότερα τὸ ὑπόγειο. Δὲν ἦταν χωρισμένο, ἀλλὰ ὅλο ἦταν ἕνα δωμάτιο. Ἐπειδὴ στὸ ἰσόγειο δὲν

ἔβαζαν παράθυρα, ἢ ἂν ἔβαζαν ἦταν πολὺ μικρά, δὲν τὸ κατοικοῦσαν. Ἦταν ὁμῶς βασικὸ δωμάτιο, γιατί ἐκεῖ συνήθως ὑπῆρχε ἡ στέγνα με τὸ βρόχινο νερὸ, ἀπαραίτητη σὲ κάθε σπιτικό. Σὲ πολλὰ ἀρχοντικὰ ὑπάρχει ἡ ἐσωτερικὴ στέγνα γιὰ τὸ βρόχινο νερὸ, καὶ τὸ ἐξωτερικὸ πηγάδι στὴν ἀκλῆ. Στὸ κατ' ὄψιν πολλὲς φορὲς ὑπῆρχε ὁ φούρνος καὶ τὸ χειμωνιάτικο κοτέτσι. Ἐνα μέρος ἀπὸ τὸ κατ' ὄψιν τὸ πρὸ δροσερὸ, χρησίμευε πολλὲς φορὲς καὶ γιὰ ἀποθήκη τροφίμων.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι σὲ ἀποκεισμούς, οἱ Γαλαξειδιῶτες, πλούσιοι καπεταναῖοι, ἐπειδὴ εἶχαν τὰ κατ' ὄψιν τους γεμάτα ἀπὸ τρόφιμα, δὲν ὑπέφεραν ἀπὸ τὴν πείνα. Ἀκόμα διηγούνται οἱ παλιοί, ὅτι στὶς στέγνες τὸν καιρὸ τῶν Τούρκων ἐκρυβαν οἱ καραβοκυρτοὶ τὰ χρυσὰ φλουριά. Μερικὲς στέγνες εἶναι πολὺ μεγάλες. Κάτω, σὲ ἀρκετὸ βάθος, ὑπάρχουν καθίσματα σκαλισμένα στὴν πέτρα, γιατί δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς, ποὺ οἱ Γαλαξειδιῶτες κρυφταν ἐκεῖ γιὰ νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴν μανία τῶν κατακτητῶν. Στὰ μεγάλα αὐτὰ κατώα, ἐφερναν τὸν χειμῶνα οἱ καπεταναῖοι τὶς ἀρματωσιὲς τῶν καραβίων τους, ποὺ ἀραγμένα στὸ ἥσυχο λιμάνι περιμέναν τὴν ἀνοιξὴ γιὰ νὰ ξαναφύγουν. Στὰ πλουσιωτέρα ἀρχοντικὰ τὰ κατώα ἦσαν στρωμένα με βότσαλα, στὰ πῶ μικρὰ πατάς στὸ χῶμα. Ἀπὸ τὸ κατ' ὄψιν ἀνεβαίνεις στὸν πρῶτο ὄροφο ἀπὸ μιὰ μικρὴ ξύλινη σκάλα, ἢ ὁποῖα συνήθως σὲ φέρνει στὴν κουζίνα. Ἡ καταπακτὴ κλείνεται με ξύλινο βαρὺ σκέπασμα καὶ ἀρκετὲς φορὲς καὶ με σιδερένια ἀμπάρα. Ὁ πρῶτος αὐτὸς ὄροφος ἦταν καὶ ἡ κυρίως κατοικία στὰ σπῖτια τοῦ Γαλαξειδίου. Ἡ κυρία εἰσοδος με σκάλα μεγάλη ἢ μικρὴ ἀνάλογα με τὸ ὅλο ὕψος τοῦ σπιτιοῦ, σὲ φέρνει στὸν διάδρομο ποὺ ὁδηγεῖ στὰ διάφορα δωμάτια. Τὰ ξύλινα πατώματα καὶ τὰ ξύλινα ταβάνια, δίνουν μιὰ ζεστασία, ποὺ μόνο τὸ ξύλο μπορεῖ νὰ τὴν δώσει. Οἱ καπεταναῖοι ἐφερναν πολλὲς φορὲς τερχίνες ἴταλους γιὰ νὰ ζωγραφίσουν τὰ ταβάνια τῶν σπιτιῶν τους. Δυστυχῶς, ὁ χρόνος καὶ οἱ σεισμοὶ κατέστρεψαν πολλὰ ζωγραφισμένα ταβάνια, ποὺ μόνο γι' αὐτὰ θὰ μπορούσε νὰ γραφῇ ξεχωριστὴ μελέτη. Γοργόνες, καράβια, πουλιά, σημαῖες καὶ ὅτι ἄλλο ἢ φαντασία μπορεῖ νὰ προσθέσῃ ἦσαν ζωγραφισμένα στὶς σάλλες καὶ στὶς τραπεζαρίες τῶν ἀρχοντικῶν τοῦ Γαλαξειδίου. Ἀπαραίτητος στὴν σάλλα ἦταν ὁ μεγάλος χρυσοσκαλισμένος καθρέφτης πάνω ἀπὸ τὴν κονσόλα με τὰ ὀρειώτατα ξύλινα σκαλισμάτα. Μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς βενετσιάνικους συνήθως καθρέφτες, καθρεφτιζόταν ἡ παλιὰ ἀρχοντιά. Πλούσιες, βαρεῖες λάμπες πετρελαίου φωτίζαν ἐπιπλα φερμένα ἀπὸ τὴν Ἀγγλία καὶ τὴν Γαλλία. Ὑψάσματα πανάκριβα ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ τὴν Δύσι, παισιῶνουν τὰ σκαλισμένα ἐπιπλα καὶ σκεπάζαν τὰ παράθυρα. Μὲ γού-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν 4ην σελίδα

Οἱ Ναοὶ τοῦ τόπου ἐξωραϊζονται καὶ ἐπεκτείνονται συνεχῶς. Εἰς τὴν φωτογραφίαν ἡ μάντρα καὶ τὸ κελὶ τὰ ὁποῖα ἔγιναν εἰς τὸν Ναὸν Ἀγίου Ἰω' Προδρόμου, χάρις εἰς τὰς προσφορὰς τῶν συμπολιτῶν καὶ τὰς ἐνεργείας τοῦ ἱερέως Χαρ. Γκελεστάθῃ καὶ τῶν ἐπιτρόπων.

«Ἡ ἀλήθεια εἶναι πατριωτισμὸς εἰς μίαν Δημοκρατίαν. Τὸ ψεῦδος εἶναι προδοσία».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ

ΠΡΟ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 21

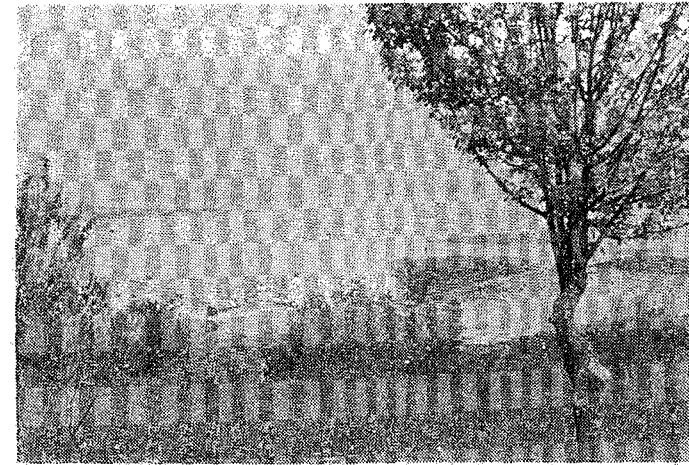
Ἐκ τοῦ «Ποικίλου Ἡμερολογίου» τῆς Κατίνας Γ. Ἡλιακοπούλου τοῦ ἔτους 1905 δημοσιεύομεν τὸ κατωτέρω ἱστορικὸν σημείωμα. Ἡ γλῶσσα, γλαφυροτάτη, εἶναι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Παρὰ τὴν μεγάλην χρονικὴν διαφορὰν τὰ διαλαμβανόμενα εἰς τὸ σημείωμα εἶναι πάντοτε ἐνδιαφέροντα.

Εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ ἐν τῷ μυχῷ ἀκριβῶς τοῦ Κρισαίου, ἔναντι τοῦ χιονοσκεποῦς Παρνασσοῦ καὶ τῶν Δελφῶν, ἀνακλύπει γραφικωτάτη λοφοσειδῆς παράλιος πόλις, γνωστὴ τὸ πάλαι ὑπὸ τὸ ποιητικὸν ὄνομα Οἰάνθη ἢ Οἰάνθεια, τὸ κυματόλουστον ταῦν Γαλαξείδι.

Εὐλίμενον, ὡς κεκτημένον ἕνα τῶν φυσικωτέρων καὶ ἀσφαλεστέρων λιμένων τῆς Ἑλλάδος, ἡδυνήθη χάρις εἰς τὸ ριψοκίνδυνον, τὸ ἐπιχειρηματικὸν καὶ τὸ ρηζικέλευστον τῶν ναυτῶν του ν' ἀναπτύξῃ

ρὰ τῶν Τούρκων εἰσκούσθη καὶ στόλος ἰσχυρὸς διαταχθεὶς ἐξέπλευσεν ἀμέσως ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὁστις προσβαλὼν τὰ εὐαριθμόμετρα καὶ ἀσθενέστερα κατὰ τὸν ὀπλισμὸν Οἰάνθεια πλοῖα, μετὰ πολὺν ἀντίστασιν, κατενυμάχησεν αὐτὰ, ἀναγκάσας τοὺς Γαλαξειδιῶτας μετὰ τὴν πυρπόλησιν τῆς πόλεως τῶν νὰ μεταφέρουν τὸν πόλεμον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς κυριωτέρας μάχας τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος.

Ἰδίᾳ δὲ τὸν εὐκλεᾶ χορὸν τῶν

Μία ὡραία φωτογραφία τοῦ Γαλαξειδίου ἀπὸ ψηλὰ τραδηγμένη, ἀπὸ τὸν φίλο τοῦ τόπου μας κ. ΧΑΡ. ΣΑΜΑΡΑ.

ἀείποτε σημαντικὸν ἐμπορικὸν ναυτικὸν καὶ ν' ἀποβῇ ἰσχυρὸς τοῦ Ἐμπολίου παράγων.

Ἡ τοιαύτη ἐπίδοσις καὶ ἀκμὴ ἀνύψωσεν ἐκείνους τὸν Γαλαξείδι εἰς περιωπὴν κατὰ τὴν ἀρχαίότητα καὶ τοὺς μεταγενέστερους χρόνους. Ἐπίζηλον ὅμως κατέλαβεν αὐτὸ θέσιν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἱεροῦ μας ἀγῶνος, ποικίλας παρασχὼν ἐκδουλεύσεις καὶ πολλὰς ὑποστάς θυσίας εἰς ἀνδρας καὶ πλοῖα κατὰ τε ξηρὰν καὶ θάλασσαν. Καθὰ δὲ ἱστορεῖ καὶ ὁ Ι. Φιλήμων ἐν τῷ τετρατόμῳ αὐτοῦ «Ἱστορικὴ Δοκίμῃ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως» (τόμ. Γ', σελ. 336) γαλαξειδιωτικὸν ἦτο καὶ τὸ πρῶτο τότε (10 Ἰουνίου 1821) εἰς πυρπολικὸν μετασχηματισθὲν καὶ ἐναντίον τουρκικοῦ δρόμωνος ἀναφλεγέν πλοῖον ἐν Ναυπάκτῳ, ἔνθα ὠρμίζετο ὁλος ὁ τουρκικὸς στόλος, ἐκτιμηθείσης τὸ πρῶτον τῆς ἐν καιρῷ ἀποζημιώσεως αὐτοῦ διὰ τριακοντακισχιλίων γροσίων.

Ὅπως ἐν μεγάλῃν σημασίαν ἀπέδιδον εἰς τὸν Γαλαξειδιωτῶν τὰ ἰσχυρὰ σκάφη οἱ Τούρκοι, ἀποδενκνέται καὶ ἐκ τοῦ ἐπομένου ἀνεκδότη τοῦ εἰκοστέου αἵματος, ὁπερ, τρία ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου του, μοῖ ὑπηγόρευσεν, ἀτελὲς ἀτυχὸς καὶ ἐφ' ὅσον ἡ μνήμη του τὸ συνεκράτει, ὁ μακαρίτης καπετὰν Στάθης Μερτίτζος ἀγωνιστῆς καὶ ἐξ οὗ δύναται τις νὰ εἰκάσῃ, ὁποῖον τρόπον εἶχον ἐμπνεύσει εἰς τοὺς Τούρκους οἱ ἀτρόμητοι τοῦ Γαλαξειδίου ναυδάται:

«Κλάψαν οἱ Τούρκοι τοῦ Μωριά, κλάψαν καὶ οἱ Ρουμελιῶτες τί εἶν' τὸ κακὸ ποῦ πάθαν ἀπ' τοὺς Γαλαξειδιῶτες. Χρυσὸ φημὶν ἔκαμαν καὶ στὸν Πασσὰ τὸ στέλνουν «Ἀφέντη Καπετὰν Πασσὰ, ποῦ νὰ πολυχρονήσῃς Τὸ Γαλαξείδι θέλωμε νὰ πᾶς νὰ τ' ἀφανίσῃς. Γιατί αὐτοὶ ἂν μείνουνε καὶ δὲν ἀφανιστοῦνε, Σοὺ λέμε με δεκαεὶότητα Ρωμηοὶ θε νὰ γενοῦμε».

Ὡς ἀναφέρει παρακατιὸν τὸ ἄσμα κατὰ τὸν Μερτίτζον ἢ ἀναφο-

ἐγκλεισθέντων εἰς τὸ ἀθάνατον τῆς Γραβιάς Χάνι ἀπῆρτισαν κατὰ τὸ πλείστον Γαλαξειδιῶται, ὑπὸ τὸν συμπολίτην αὐτῶν Κίρκον, τὸν ταγματάρχην εἰτα τῆς φάλαγγος ἐν Γαλαξειδίῳ τελευτήσαντα, εἰς ἐξήκοντα ἐν δὲ ἀνερχώμενοι, οὓς ὁ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου δουλευτοῦ Καραλιδάου δημοσιευθεὶς ἄλλοτε ἐν τῷ «Συλλόγῳ» κατάλογος ὀνομαστὶ ἀναφέρει, μὴ συμπεριλαμβανόμενον ἐννοεῖται ἐν αὐτῷ καὶ τῶν ἐκ τῶν περιχώρων τοῦ Γαλαξειδίου συμμετασχόντων τῆς μάχης.

Εἰς τὸν μνημονευθέντα δ' ἀνωτέρω πλοῖαρχον Μερνιτζὸν ὀφείλεται καὶ ἡ ἄφθονία τότε τῆς πυρίτιδος, διότι οὗτος, ἐκτραγείσης κατὰ τῆς Ἐπαναστάσεως, ἐκτάρθων ἐκ τοῦ, ἐν ᾧ ὑπῆρξε, πεφορτωμένου διὰ τὴν Ἡπειρον πυρίτιδος ἱστιοφόρου, νὰ πληρώσῃ ἐξ αὐτῆς τὴν μεγάλην λῆμδον των, καί, διὰ μέσου τοῦ Ρίου καὶ Ἀντιρρίου, διαλθὼν τοὺς ἐπιτρούντας Τούρκους, ἡδυνήθη νὰ προσορμισθῇ εἰς Γαλαξείδιον μετὰ τῶν συμπλητῶν του. Οὕτω ἐκ τῆς πυρίτιδος αὐτῆς ἀπέτυχε, νὰ ἐφοδιασθῶσιν οἱ ὑπὸ τὸν Κίρκον συμπολιταὶ του καὶ τὰ ὑπὸ τὸν Μαμούρη, Γκούραν καὶ Ἀνδρούτσον σώματα, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν ἄλλων ὀπλαρχηγῶν.

Ἀθήναις τῇ 1 Δεκεμβρίου 1904

ΟἶΑΝΘΕΥΣ

Παρακαλοῦνται, ὅσοι ἐκ τῶν συμπολιτῶν δὲν λαμβάνουν τὴν ἐφημερίδα ἢ ἔχουν ἀλλάξει διευθύνειν ὅπως εἰδοποιήσουν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπάλληλον τοῦ Συνδέσμου εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτοῦ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΣΛΝΔΕΣΜΟΥ
Καραϊσκού 111
Πειραιεὺς
Τηλέφ. 423.528.

ΝΕΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΑΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ - ΠΕΝΝΙΕΣ

Του ανταποκριτού μας Ε. Κ.

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟ, Αύγουστος. Μια λαϊκή παροιμία λέει: Αύγουστο καλέ μου μήνα νάσουν δυο φορές το χρόνο. Πράγματι η δροσιά του έγινε αρκετά αισθητή και οι ζακέτες για τις κυρίες, ιδίως το βράδυ, αρκετά απαραίτητες.

— Η κίνηση προς το κεντρί για τα θαλασσινά μπάνια ήταν ζωηροτάτη. Ένα ανώνυμον πλήθος από τις πρωινές ώρες μέχρι τις 3 μ.μ. άδευε προς τα δαντελωτά ακρογιάλια με τα δλοκάθαρα νερά για να χαρή το μπάνιο του και τις διακοπές του. Η νεολαία και ιδίως οι πιτσιρίκοι κατάσκαρκοι δλημερίς στον ήλιο, ξεφλουδισμένοι και κατάμαυροι έμοιαζαν σωστοί... Κογκολέξοι.

— Όλο τον Αύγουστο πολυτελείς θαλαμηγοί προσήγγισαν στο λιμανάκι μας αποβιβάζοντας ξένους τουρίστες, οι οποίοι συνοδευόμενοι από χαριτωμένες κυρίες και δεσποινίδες ήλθαν να απολαύσουν για λίγο τον όμορφο τόπο μας.

— Επίσης και πολλοί άλλοι ξένοι με αυτοκίνητα έπεσκέφθησαν το Γαλαξειδί «το διαμάντι του Κορινθιακού», όπως συνηθίζουν να το αποκαλούν.

— Την 19 Αυγούστου ο μαύστρος φύσηξε μανιασμένος με ταχύτητα 9 μωφάρ. Οι θαρκοΰλες αναγκάστηκαν να σπεύσουν στα άγκυροβόλια τους και οι ξένοι θαλαμηγοί να ποδίσουν στο ύπνεμο λιμανάκι μας, που φιλόξενα τους παρέσχε την προστασία του.

— Με λύπη μας διαπιστώσαμε ότι τα ξύλινα παγκάκια της Πέρας Πάντας έχουν υποστή θλάβες από άγνωστους... νεαρούς χάριν παιδιάς η από την φθοράν του χρόνου. «Ας τα προστατεύουμε δσο μπορούμε. Είναι κτήμα όλων μας! Πάντως πληροφορούμεθα δτι η λιμενική επιτροπή θα προβή συντόμως στην έπισκευήν των, ως και στην προσθήκη νέων ξυλίνων πάγκων κατά μήκος της Πέρας Πάντας.

— Οι μελισσοκόμοι στις δόξες τους. Βρίσκονται στην εποχή συλλογής μέλιτος, το όποιον όπως μάς πληροφορούν θα είναι αρκετό και άριστος όπως πάντοτε ποιότητος. Είναι παγκοίμως γνωστό δτι το θαμαρίσιο μέλι του Γαλαξειδίου, βραδευμένο και από την διεθνή έκθεσι Θεσσαλονίκης, είναι άσυναγώνιστο και περιζήτητο από σοβαρούς οικους των Αθηνών και τους παραθεριστάς μας.

— Ένας θίασος πρόξας έδωσε για μια μόνο βραδυά 2 παραστάσεις με το έργο «ΠΑΝΤΡΕΥΕΤΑΙ Η ΧΗΡΑ» και οι εισπράξεις του πήγαν αρκετά καλά! Η στάρ Έλλάς 1968 ήταν η πρωταγωνίστρια του, όπως έδεβαίανε το πρόγραμμα.

— Οι κυνηγοί μας εύρίσκονται έν συγκινήσει και προετοιμασία. Σε λίγες μέρες αρχίζει το κυνήγι. Τα θηράματα τους τους περιμένουν και αυτά με συγκίνησι... από άλλης όμως σκοπιάς.

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟ, Σεπτέμβριος: Ο Σεπτέμβριος μάς έπεσκέφθη αρκετά δροσερός. Τις έσπερινές ώρες η δροσιά ήταν πολύ αισθητή ιδίως στους προχωρημένους στην ηλικία, ενώ τα νειάτα αδιαφορα και προκλητικά έδακολουθούσαν τις βραδυνές τους ξάπλες στις παραλίες.

— Την 16ην Σεπτεμβρίου εις τον τόπον μας και εις το Καφενείον «Κρίκου» ενώπιον πολυπληθών συμπολιτών δμιλήσεν διά τδ νέο Σύνταγμα δ Διοικητής Χωροφυλακής Αμφίσσης κ. Παναγ. Αναςτασόπουλος.

— Πολλοί έπισκέπτες από 1ης Σεπτεμβρίου άρχισαν να απέρχονται για την πρωτεύουσα. Η

πικρία για την έπιστροφή στο άγχος είναι φανερή στα πρόσωπά τους.

— Έν τω μεταξύ, η Πλατεία Ηρώων, όπου το πρακτορείον αυτοκινήτων εμφανίζει κάθε μέρα — από όρθρου θαθέως — ζωηροτάτη κίνηση από τους αναχωρούντας και τους συγγενείς των που τους κατευοδώνουν. Στην ήμηρεσία διάταξι τα σταυρωτά φιλιά και τα νωπά μαντηλάκια!

— Οι ξενητεμένοι μάς της Αμερικής, της Αυστραλίας και της Αφρικής η καλύτερα των πέντε ή πείρων μετά μικρή νοσταλγική παραμονή στην πατρίδα αναχωρούν και πάλι για τις νέες τους πατρίδες. Τα δουρκωμένα μάτια δείχνουν καθαρά τη συγκίνησι του αποχωρισμού.

— Στον ίδιο φόντο παιδικία μικρά, ανήλικα που τα έστειλαν αεροπορικώς οι γονείς των — συνοδεία αεροσυνοδών — για να δούν την πατρίδα και να δεθούν με την αγάπην της, να δούν τις γιαγιάδες και τους παπούδες τους, αναχωρούν και δακρύζουν για τον γρήγορο αποχωρισμό. Η συγκινητική αυτή στιγμή γεμίζει δάκρυα και τα δικά μας μάτια. Ός πάνε στο καλό τα χελιδονάκια μας και η σκέψις των άς είναι πάντοτε στη προσφιλή πατρίδα των γονέων των. Καλό σας ταξίδι!

— Με την αποχώρησιν των ξένων παράθεριστών ήρχισαν και τα ψάρια να κάνουν την εμφάνισιν των εις την αγοράν.

— Στα σχολεία μας παρατηρείται ζωηροτάτη κίνηση. Γονείς για να έγγράφουν τα παιδιά τους και έπανεξεταστέοι πού... φιλοδοξούν να περάσουν την τάξι. Καλή επιτυχία.

— Το κινηματοθέατρόν μας (άλλοτε Παρθενοναγχείο) «έκτίθειται» εις δημοπρασίαν προς ένοικίασιν διά χειμερινός κινηματογράφος. Μέχρι της στιγμής που γράφονται οι γραμμές αυτές, η τελευταία προσφορά ειχεν ανέλθει στις 1.050 δρχ. μηνιαίως. Υπάρχουν πολλοί ένδιαφερόμενοι και είκάζεται δτι θα γίνη πραγματική μάχη.

— Την έσπεραν της 8ης τρέχοντος μηνός και λόγω της Κυριακής τα Καφενεία ήταν γεμάτα με έντοπιους και ξένους, ως έπίσης και δ θερινός Κινηματογράφος ήτο πλήρης, όποτε εξέσπασεν ραγδαίότατη βροχή και έτρεψεν τους πάντας εις φυγήν, προς αναζήτησιν καταφυγίου.

Τα πάσης φύσεως χρηματι-

κά Έμβάσματα προς τόν Σύν-

δεσμον πρέπει να άπευθύνων-

ται:

κ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΜΑΚΡΗΝ

Σύνδεσμον Γαλαξειδιωτών

Καραϊσκού 111

Πειραιεύς

Η έφημερίς «τδ Γαλαξειδίου» είναι δ συνδετικός κρίκος των άπανταχού Γαλαξειδιωτών. Η ζωή της και η καλύτερα εμφάνισις της είναι δ άψευδής μαρτυρία της υπάρεως Γαλαξειδιωτικής ένότητος. Ένισχύετε την έφημερίδα μας.

Ο ΣΠ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟΝ

Στις 6 Ιουλίου, στις «Upper Grosvenor Galleries» του Λονδίνου, εγκαινιάστηκε έκθεση ζωγραφικής, με έργα του Σπύρου Βασιλείου. Συνολικά, δ «Έλληνας καλλιτέχνης παρουσίασε 35 πίνακες της περιόδου 1965 - 66 με τον γενικό τίτλο: «Άνθρωποι — Τοπία — Στιγμές — Πράγματα». Η έκθεσις προκάλεσε αισθησι στους καλλιτεχνικούς κύκλους του Λονδίνου και η κριτική άφιέρωσε κολακευτικώτατα σχόλια για τόν Έλληνα ζωγράφο.

Αν και τδ έργο του είναι έπηρεασμένο από στοιχεία διαφόρων στύλ, που ξεκινάνε από την βυζαντινή τεχνοτροπία και φτάνουν μέχρι σχεδόν και την άφηρημένη τέχνη, έν τούτοις είναι άφομωμένα σ' ένα τόσο προσωπικό χαρακτήρα, που κι αν λείπει η ύπογραφή από τόν πίνακα, δέν είναι δύσκολο ν' ανακαλύψετε τόν δημιουργό. Τόν Γαλαξειδιώτη που άγαπά τη θάλασσα και τα καράδια...

Τδ κυριώτερο στοιχείο του Βασιλείου, είναι ότι στα πιδά απλά πράγματα κατορθώνει να δώση ένα δένδρο, μια δάρκα, ένα τσίγκινο τραπέζι, μια παληά καρέκλα έρημου καφενείου, ένα παραθυρόφυλλο, μια γυναίκα που κάθεται στην πόρτα, άκόμη κι ένας παιδιάστικός χρωματιστός χαρταετός, μάς δίνουν μιάν εύχάριστη έκπληξη όταν τ' άγγιζι η τέχνη τδ Έλληνα ζωγράφου. Ξέρει να μεταμορφώνη την καθημερινή ζωή σέ ποίηση. Χιούμορ - αίσιοδοξία - παρατηρητικότητα: τα τρία χαρακτηριστικά του Σπύρου Βασιλείου.

Τδ φθινόπωρο δ Έλληνας καλλιτέχνης θα παρουσιάση έργα του στο Μιλάνο, στην Γκαλλερι «Τζών - Φερράρι».

Τ' ΑΡΧΟΝΤΙΚΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ έκ της 3ης σελίδος

στο και καλαισθησία οι Γαλαξειδιώτες διακοσμούσαν τα δωμάτια των σπιτιών τους. Οι άρχοντισσες έφενγαν συνήθως τδ καλοκαίρι, και για λίγο καιρό ταξίδευαν με τόν καπετάνιο και άντρα τους, στα μεγάλα λιμάνια του έξωτερικού, από όπου άγόραζαν τι πιδ έλκεκτο και άκριβδ ύπήρχε. Οι πλούσιες καπετάνισσες ήταν γνωστές για την κομψότητά τους.

Έκτος από την σάλλα και την τραπέζια, βασικό δωμάτιο ήταν τδ χειμωνιάτικο. Βρισκόταν στον ίδιο όροφο και αποτελούσε τδ κεντρικό, τόν απαραίτητο πυρήνα κάθε σπιτιού. Εκεί άναβε τδ τζάκι στην βαρυχειμωνιά και μάζεσε την οικογένεια με κύριο πρόσωπο τόν καπετάνιο, που ξεχειμώνιαζε σπiti του. Σε κάθε χειμωνιάτικο δωμάτιο άναβε τδ καντήλι και φωτίζε τδ Άγια Πρόσωπα μέσα στο έικονοστάσι μέσα και νύχτα. Κοντά στην Παναγία και τόν Χριστό, άπαραίτητος δ Άη - Νικόλας, δ προστάτης των θαλασσινών και δ προστάτης της ναυτικής πολιτείας. Κοντά στα είκονίσματα ήταν τα στέφανα τού καπετάνιου και της καπετάνισσας.

Πόδες διηγήσεις θα μάς έλεγαν, αν μπορούσαν να μιλήσουν, τα χειμωνιάτικα δωμάτια των άρχοντικών του Γαλαξειδίου. Για φουρτουνιασμένες θάλασσες γεμάτες αγωνία και άμυδρα, για ήσυχια λιμάνια σέ χώρες μακρινές και παράξενες, για κρυφά καρδιοχτύπια και λόγια αγάπης, μα άλλοιμονο τίς πιδ πολλές φορές για χαμούς και δάσανα πικρά, που μόνο μια νύκτιχη πολιτεία μπορεί να ίστορήσει. Στον ίδιο όροφο, ήταν και τα ύπνοδωμάτια και η κουζίνα με την καταπακτή που κατέβαινε στο κατώι.

Ο δεύτερος όροφος στα άρχοντικά του Γαλαξειδίου είναι από τα χαρακτηριστικώτερα γνωρίσματα της πολιτείας. Στα περισσότερα σπiti, όλος δ όροφος άποτελείτο από ένα δωμάτιο, τδ λεγόμενο δ έ ρ ο ο. Ταδάνι δέν ύπήρχε, κι έτσι φαίνονταν τα ξύλα της στέγης, με τα θαυμάσια τοποθετημένα δοκάρια. Ακόμα και σήμερα μετά από τόσες ταλαιπωρίες, στέκουν οι έξυλοδοσιές με τόσο μαεστρία, λές και

ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Τδ Υπουργείον Δημοσίων Έργων ιδιαιτέραν άπέδωσε μέριμναν και μετά της δεούσης σοβαρότητος άντιμετώπισε τδ θέμα της άξιοποίησως των λιμένων της Χώρας μας.

Πολλά έργα έπρογραμματίσε και έξετέλεσεν ή συνεχίζεται ή έκτέλεσις των εις πολλούς λιμένας.

Παραδειγματικώς θα αναφέρω μεν ώρισμένα από την σωρείαν των λιμενικών έργων, άτινα και θα δώσουν την εικόνα της άναπτυχθείσας ύπδ του Υπουργείου Δημοσίων Έργων δραστηριότητος εις τόν τομέα τούτον.

ΛΙΜΗΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ

Έπρογραμματίσθησαν κατόπιν έπισταμένης μελέτης και έκτελούνται ήδη εις τόν λιμένα τούτον έργα, άτινα θα συντελέσουν εις την μεγαλυτέραν δυνατήν άξιοποίησιν του.

Τδ έργον τούτο ύψους 43.000.000 δρχ. προβλέπεται να περαιωθι έντός του προσεχούς έτους 1969.

ΛΙΜΗΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Άπεφασίσθη ή επέκτασις και ένίσχυσις του μάλου του προλιμένος Μυτιλήνης.

Τδ έργον τούτο συνολικής δαπάνης 16.400.000 δρχ. εύρίσκειται εις τδ στάδιον της περαιώσεως.

ΛΙΜΗΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ένας από τους λιμένας που παρουσιάζουν λίαν ηύξημένη έπι-

δατικήν και έμπορικην κίνησιν είναι δ λιμήν Ηρακλείου.

Ο μικρός όμως μώλος του ήτο άδύνατον να καλύψη τās καθημερινάς αύξανόμενας ανάγκας του.

Ο συνωστισμός και ή ταλαιπωρία των έπιβατών ως και ή δυσχέρεια εις την διακίνησιν των έπιβατών και ή δυσχέρεια εις την διακίνησιν των έμπορευμάτων ήτο ένιοτε άφόρητος.

Κατόπιν τούτου άπεφασίσθη ή επέκτασις του προσηγμένου μάλου κατά 400 μέτρα.

Ο προϋπολογισμός της όλης δαπάνης του έργου τούτου ανήλθεν εις τδ ποσόν των 72.700.000 δρχ., προβλέπεται δέ ή περαιώσις του έντός του προσεχούς έτους 1969.

ΛΙΜΗΝ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Άπεφασίσθη ή κατασκευή κρηπιδωμάτων μήκους 250 μέτρων ως και ή άκβάθυνσις και διαπλάτυνσις του διαύλου.

Ο προϋπολογισμός των έν λόγω έργων ανήλθεν εις τδ ποσόν των 41.000.000 δρχ., προβλέπεται δέ να περαιωθουν ταύτα έντός του προσεχούς έτους 1969.

Πέραν των ανωτέρω έξετελέσθησαν ή έκτελούνται έργα εις τους λιμένας: Ήγουμενίσης — Βόλου — Καβάλας — Άλεξανδρουπόλεως — Μεσολογγίου — Κατακόλου — Ραφίνας — Χαλκίδος — Κυλλήνης — Σπτείας — Αγίου Νικολάου — Κώ — Κιάτου — Καλύμνου — Μ. Μουδωνιών — Αγ. Κηρύκου — Ικαρίας — Καλαμάτας — Μυρίνης Λήμνου — Σπτεσών — Νάξου — Ρόδου — Θεσσαλονίκης και εις πολλούς άλλους.

Διά των έργων τούτων επιδιώκων ικανών ν' άνταποκριθουν εις κεται ή δημιουργία άρτίων λιμένων άπαιτήσεως της συνεχώς αύθινομένης ναυτιλιακής κινήσεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΥΗΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Έρανική Έπιτροπή Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου έν Γαλαξειδίω

ΕΚΚΛΗΣΙΣ

Αξιότιμε Κύριε, Ός σας είναι γνωστόν, κατά τους σειμούς του Ιουλίου 1965 δ περικαλής Μητροπολιτικός Ναός του Αγίου Νικολάου της πατρίδος μας ύπέστη σοβαράς ζημίας, τόσον έσωτερικώς όσον και έξωτερικώς.

Ατυχώς έκτοτε παραμένει άνεπισκεύαστος, λόγω οικονομικής άουναμίας των έκάστοτε Έκκλησιαστικών Συμβουλίων, τούτου έντεκεν συνεστήθη Έρανική Έπιτροπή διά της ύπ' αριθ. 39191) 21.3.1968 Δ)γ)γς τού Σεβαστού Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, σκοπόν έχουσα τόν Πανελλήνιον και Παγνλαξειδιωτικόν έρανόν προς συλλογήν χρημάτων, ίνα έπιτευχθι ή έπισκευή του ως άνω Ναού, τόν όποιον καθημερινώς έπισκέπτονται πολλοί ξένοι διά να θαυμάσουν τόν περικαλήν μας Ναόν και τδ έν αυτό ύπέροχον Τέμπλον Νέας ιστορικής τέχνης.

Κατόπιν των ανωτέρω ποιούμεθα θερμωτάτην έκκλησιν εις τα Έλληνικά Πατριωτικά και Χριστιανικά ύμάν αισθήματα, όπως ένισχύσητε και Ύμεις την προσπάθειάν μας, ίνα φέρωμεν εις πέρας τδ βαρύτατον για μάς θεάρεστον έργον.

Ιδιαιτέρως ποιούμεθα θερμήν έκκλησιν εις τους Ναυτικούς μας έν γένει της Πατρίδος μας και δλοκλήρου της Έλλάδος, των όποιων την ένγνωσμένην εύλάβειαν προς τόν προστάτην των Άγιον Νικόλαον έπικαλούμεθα, όπως σπεύσασι και συνεισφέρωσιν τόν όβολόν των έχοντες πάντοτε ύπ' όψει των τήν δέσνην της Έκκλησίας μας: «Ευλόγησον Κύριε τους άγαπώντας την εύπρέπειαν του Οίκου Σου».

Έν Γαλαξειδίω τη 25 Μαΐου 1968
Η Έπιτροπή Έράνου
ΝΙΚΟΛΑ. Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΗΛ. ΚΑΜΒΥΣΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Ε ΤΣΕΛΕΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ
ΚΩΝΣΤ. ΙΩ. ΑΓΓΟΥΡΑΣ